

Regio nieuwsbrief IVN Friesland

Lente 2026

Eindejaarsplantenjacht

Het nieuwe jaar is pas een dag oud! Het is droog, zonnig en we zijn met vijf personen. De fietsen worden aan het begin van de route bij de Munnikspetten neergezet.

We beginnen in een stukje woonwijk. Daar vinden we al

meteen een paar bloeiende planten. Een bonte maagdenpalm en een soort Prunus. De Prunus is niet te determineren. Eigenlijk horen deze twee soorten niet bij de telling omdat ze in particuliere tuinen staan. Toch is het een hoopvol begin.

Al speurend lopen we evenwijdig langs de Weinmakker langs het water. Madeliefje en paardenbloem worden al vrij snel gescoord. Daarna wordt het lastiger. Er staat veel vogelmuur, maar steeds zijn er net geen meeldraden te zien. Tot dat we uiteindelijk een bosje vinden dat wat in de luwte staat en ja hoor, een paar bloempjes zijn echt open. Zo lopen we door, over een van de rugbyveldjes en langs de oude ijsbaan. Uiteindelijk vinden we 12 wilde soorten. Soms maar één exemplaar, maar toch.

Het zonnetje schijnt tot we weer bij de fietsen zijn. Dan dreigt er een grauwe lucht. Sneeuw? Gauw naar huis. Ik haal het net niet. Annemarie gaat onderweg aan de koffie. De rest is droog thuisgekomen.

Heerenveen 2 januari 2026
Aafje

Plantenrijkdom onder de sneeuw

In de winter oogt de Zwagermieden stil, zeker wanneer een laag sneeuw het perceel bedekt. Toch schuilt er onder die witte deken een grote rijkdom aan planten en kruiden.

Afgelopen jaar hebben we samen met Betty Kooistra van IVN het perceel opnieuw geïnventariseerd. Dankzij deze deskundige ondersteuning konden we 35 nieuwe plantensoorten toevoegen. Daarmee komt het totaal nu op ongeveer 170 soorten.

Opvallend is dat de meeste plantensoorten werden aangetroffen langs de randen van de percelen. De nieuw aangelegde diervriendelijke overgangen leveren hier een duidelijke bijdrage aan en laten zien hoe belangrijk een geleidelijke overgang tussen landbouwgrond en natuur is voor de biodiversiteit.

Naast bekende soorten zoals witbol, vossenstaart, klaver en paardenbloem, waren er ook bijzondere ontdekkingen. Zo werd voor het eerst de wilde bertram op ons perceel waargenomen. In Friesland staat deze plant ook bekend als knoopjes of schouwenskoortskruid. Ook de Wataardbei, die bij ons slechts in één sloot voorkomt, was een mooie vondst, mogelijk dankzij de aanwezigheid van kwelwater. Minder welkom was de grote waternagel, een exoot. Gelukkig lijkt deze soort voorsnog beperkt aanwezig. We houden hem in de gaten!

Berichtgeving van Land van Ons

Natuurgidsen Opleiding

IVN Natuureducatie wil bijdragen aan een natuur inclusieve samenleving door jong en ouder te betrekken bij natuur, landschap en vergroening.

Dat doen we thuis, op scholen, in buurten, parken en in natuurgebieden.

De Natuurgidsen Opleiding is het paradepaardje van IVN. Afgestudeerde gidsen Ow Geslaagde algemene ledenvergadering

zijn kwalitatief goed opgeleide mensen die jong en ouder - middels publieksactiviteiten - weten te betrekken bij natuur, groen en landschap.

De opleiding duurt zo'n anderhalf jaar en bestaat uit ongeveer 50 theorielessen en minimaal 15 praktijklessen. Gidsvaardigheid loopt als een rode draad door de opleiding heen, die bestaat uit de blokken: dieren, planten & bodem, ecologie & landschap.

De Natuurgidsen Opleiding is een officieel erkende opleiding (1,5 jaar) voor mensen die gediplomeerd natuurgids willen worden.

Deze editie van de Natuurgidsen Opleiding wordt georganiseerd door IVN Ooststellingwerf i.s.m. IVN De Wâlden en IVN Fryslân.

Locatie, In Kannen en Kruiken
Venekoterweg 52
8431 HH Oosterwolde

Meer informatie? Bel of mail even met onze cursuscoördinator:

Betty Kooistra | 06 - 51 93 25 00 |
bettykooistra@hetnet.nl

Theorielessen vinden binnen plaats op de dinsdagavond (19.30 - 21.45 uur); start op dinsdag 29 september 2026. Praktijklessen buiten in het veld op de zaterdagochtend (09.30 - 12.30 uur).

De kosten voor het volgen van de opleiding bedragen € 495,-

Geslaagde algemene ledenvergadering

Dinsdagavond 10 februari was het weer tijd voor onze jaarlijkse ledenvergadering. Tijdens deze vergadering gaf het bestuur weer uitleg over het afgelopen jaar en de plannen voor het komende jaar. Onze penningmeester gaf uitleg over de financiën en kreeg decharge van de kascommissie.

Tijdens de vergadering werden een drietal mensen nog even in het zonnetje gezet, Joke van de Lei voor de verzorging tijdens onze activiteiten, Jet Hofstra voor het maken van de prachtige verslagen en Arjan Haaijema voor het maken van de flyers.

Na de pauze heeft iedereen gezellig meegedaan met de pub Quiz. Rond 21.30 uur ging eenieder weer tevreden huiswaarts.

Dirk Haaijema

Ledenvergadering IVN Heerenveen met natuurquiz 11 maart 2026

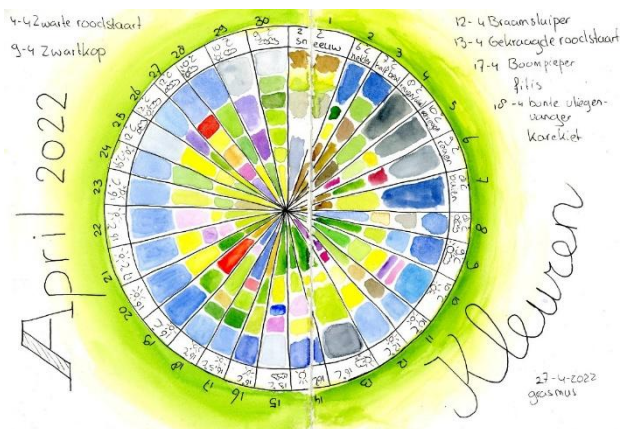
Leden krijgen de vergaderstukken opgestuurd. Na de pauze een heuse pubquiz; uw natuurkennis wordt op een speelse manier getest.

Locatie Muziekschool De Rinkelbom
Zwanedrift 2, Heerenveen

Tijd 19.30 uur

Algemene ledenvergadering De Wâlden

Op 24 februari hield onze afdeling de jaarlijkse Algemene Ledenvergadering. Fijn dat er een 20-tal leden aanwezig waren, misschien wel dankzij de meerdere oproepjes! We moeten nu eenmaal deze formele stukken jaarlijks doornemen.

Mede omdat we Mirja Brandorff hadden uitgenodigd haar presentatie te houden na de vergadering werd het een fijne avond, wat een inspirerend verhaal heeft Mirja!

En wat een prachtige aquarellen maakt ze, vaak in de kou met dikke handschoenen aan omdat er in alle seizoenen zoveel moois is te zien! Bezoek ook eens haar website

<https://www.mirjanatureart.nl/natuur-journalen> Ze heeft een flink aantal mooie kaarten te koop. Ik merk dat zo'n persoonlijk kaartje altijd erg wordt gewaardeerd!

Op 18 maart 2026 vinden de gemeenteraadsverkiezingen plaats. Voor ons als groenliefhebbers hét moment om kritisch te kijken naar de plannen van de verschillende politieke partijen op de onderwerpen natuur, biodiversiteit, landschap en leefomgeving. Kijk dus eens goed de verschillende programma's na en maak een groene keus!

Samenwerking met de bibliotheek in Drachten krijgt ook steeds meer vorm. 31 januari, het weekend van de Nationale Vogeltelling, maakten we met een grote groep kinderen en begeleiders vetbollen, groot succes! Blij met de gidsen die hielpen, dank aan Karin, Adrie en Jantsje!

Dan natuurlijk de Bomencursus in maart, leuk om samen met Oosterstellingwerf te organiseren.

Maar, het grootste project waar we al veel uurtjes in hebben gestoken is de volgende Natuurgidsenopleiding, ook samen met IVN Ooststellingwerf! De voorbereiding loopt uitstekend, een mooie groep belangstellenden heeft zich al gemeld, in mei en juni hebben we 2 voorlichtingsavonden en daarna verwachten we de definitieve opgaves! Locatie van de opleidingsavonden is Oosterwolde. Ook hierover kun je op de website meer informatie vinden, of je belt Betty Kooistra even, de opleidingscoördinator. Zin in het vervolg! Fijn voorjaar gewenst met mooie natuurmomentjes voor iedereen!

Namens het bestuur, Els Steinmann

Vakantiekids

Vetbollen maken in koffiekopjes, pindakettingen rijgen, dennenappels insmeren met pindakaas., het kon afgelopen woensdag allemaal gemaakt worden door kinderen uit Heerenveen tijdens 'vakantiekids'.

Onder leiding van twee dames van IVN konden de kinderen in Wijkcentrum De AS en de achterliggende ontmoetingstuin zelf vogelvoer te maken. Dit mochten ze vervolgens meenemen om de vogels in hun eigen tuin te kunnen verwennen. Deze activiteit werd georganiseerd door Caleidoscoop in samenwerking met IVN Heerenveen.

Anja Koehoorn
Caleidoscoop)

Keningin fan de Greide

IVN Súdwesthoeke gaat deelnemen aan de actie om de leefomstandigheden voor graslandvlinders te verbeteren.

In de Europese Green Deal is bij herstel biodiversiteit een paragraaf gewijd aan graslanden. De omstandigheden van graslandvlinders is één van de drie parameters om dat herstel te meten. Samen met andere groene organisaties is in Friesland gekozen om daarvoor de Argus vlinder (*Lasiommata megera*) in de schijnwerper te zetten. De provincie Fryslân heeft de vlinder al uitgeroepen tot *Keningin fan de Greide*. De actie start om in het werkgebied van IVN Súdwesthoeke nu naar rupsen te zoeken van de vlinder en om vanaf 15 april het voorkomen van de fraaie vlinder te melden.

Foto vleugels open Bert Zijlstra

Ruud Oudega

Vetbollen maken in de bibliotheek De Wâlden

Op zaterdag 31 januari gingen we vetbollen maken in de bibliotheek in Drachten. Een terracotta potje beschilderen met acrylverf, wat al een hele uitdaging is zonder te knoeien op je kleding, een papieren bekertje voorzien van een touwtje, vullen met vet en strooivoer en daarna nog voor de snelle kinderen dennennappels vullen met vet en zaadjes. En natuurlijk een educatief moment door te vertellen over vogels in je tuin, voeren van de vogels en de nationale vogeltelling dit weekend. Door een misverstand had de bibliotheek het maximum aantal deelnemers

op 30 gezet, terwijl we hadden afgesproken 15 kinderen plus begeleiders! Maar, gelukkig waren mijn gidsen Adrie, Karin en Jantsje zo creatief en flexibel dat het toch lukte om iedereen met een zelf geknutseld kunstwerk naar huis te laten gaan!

De samenwerking met de bieb bevalt beide partijen zo goed dat we dit vaker gaan doen. We wisselen onze activiteiten uit en gaan kijken waar we kunnen samenwerken! Fijn!

Els Steinmann

ABC Speurtocht

Woensdag 25 februari was het zover, de eerste kinderactiviteit van het jaar. Hannie en Renske hadden een ABC speurtocht georganiseerd in het Blauwe Bos bij Haulerwijk. Elf enthousiaste kinderen waren aanwezig op deze mooie zonnige middag en wat was het leuk!

Hannie had van te voren wat afval verzameld dat ze had gevonden in het bos; een lege fles, oud hondenballetje en een stuk plastic. Bij de start vroeg ze aan de kinderen of deze voorwerpen in het bos thuishoren, waarop ze allemaal hard riepen “NEE. Dat klopt natuurlijk, dit soort dingen horen niet in het bos thuis en gooi je weg in een prullenbak of neem je mee naar huis en gooi je het daar weg. ‘

Daarna liepen we naar de speeltuin midden in het bos waar de activiteit plaatsvond. Hier kregen ze uitleg over de speurtocht.

Er werden vier groepjes gemaakt die allemaal een invulformulier kregen, hier stond natuurlijk het hele alfabet op. Het was de bedoeling dat de groepjes door het bos gingen lopen om opzoek te gaan naar het alfabet, je zoekt bij elke letter iets wat met de natuur te maken heeft. Als voorbeeld deden we gezamenlijk de A: “Wat zie je hier om je heen wat begint met een A?” Bijna iedereen riep tegelijk “AARDE”.

Hierna ging de groepje op pad om te speuren naar het alfabet. We gingen eerst de letters A tot en met M doen om daarna deze tijdens een kleine pauze door te nemen. Na de pauze gingen we verder met de letters N tot en met Z.

C - Citroenvlinder

K – Kever

P – Paddenstoel of Zwam

Tijdens de eerste ronde had iedereen moeite met de letter C. Hannie en Renske wisten dat er coniferen in de buurt stonden en op het moment dat ze dit wilden zeggen, vloog er een Citroenvlinder voorbij. Dit was een hele mooie waarneming en alle kinderen vonden

Y-vorm

het geweldig om dit te zien. De letter J bleek ook vrij lastig te zijn, maar één van de kinderen kwam met het briljante antwoord “de Jaarringen van een boom”. Deze jaarringen waren te zien bij een omgevallen boom.

Bij de tweede ronde zaten er meerdere moeilijke letters tussen, de Q, X en Y. Maar met behulp van de ouders, kwamen we toch op antwoorden. Zo werd er voor de letter Q “Quercis” bedacht, de Latijnse naam van de Eik. Voor X werd “Xyleem” genoemd, dit zijn de houtvaten in de bomen. Maar wat wel heel creatief was gevonden was het antwoord voor de letter Y. Een groepje kwam met de vorm van een jong boompje die de vorm had van een Y.

Na een dik uur uur gespeurd te hebben, had iedereen het hele alfabet gevonden. We liepen de laatste letters nog even langs en gingen toen afsluiten. Iedereen had een super leuke middag gehad, wat heel fijn was om te horen. Als aandenken van deze leuke middag, kregen ze allemaal een natuurmedaille, gemaakt door de bewoners van Trajectum Zeuvenakkers in Appelscha.

Dirk
Haaijema

Help pake en beppe de vakantie door

Het NME centrum Mar&Klif in Oudemirdum organiseerde tijdens de voorjaarsvakantie 23 t/m 26 februari 'Help pake en beppe de vakantie door' Dit jaar in teken van bodem(diertjes). Ruud Oudega van IVN Súdwesthoeke zorgde voor invulling met o.a. modderbakken en bodemdiertjesonderzoek en de film Onder het Maaiveld JUNIOR. Betty Guldemeester verzorgde ook dit jaar weer een inspirerende knutseldag.

Betty vertelt daarover. Het was een leuke, vrolijke en voor de meeste kinderen (en een pake en beppe) ook een leerzame ochtend en middag. Ik begon met vragen over bodemdiertjes. De gemotiveerde kinderen weten altijd heel veel. Ook dat de naaktslak een slijmspoor heeft maar dat de huisjesslak spoor met ‘blokjes’ maakt, dat weet niemand. Nu wel! Ik had ook pissebedden, wakkere huisjesslakken, wormen en wandelende takken mee en dappere kinderen lieten ze over hun blote arm wandelen..... Ze tekenden naar de natuur opgeprikte kevers, vlinders of dode wandelende takken en daarna fantasiebeestjes. Van alles op A5 maakten we een boekje.

Ruud Oudega

foto
Sabine
Boode

Nieuwjaarswandeling

Ondanks het koude en mistige weer hebben de leden van IVN Ooststellingwerf weer een leuke Nieuwjaarswandeling gemaakt. Onder leiding van Henk Hartman maakten we een mooie wandeling door het Blauwe Bos in Haulerwijk. Na afloop hebben we genoten van een hapje en een drankje bij 'tante Nel'in Haule.

Foto o.a. Marco Roepers
Dirk Haaijema

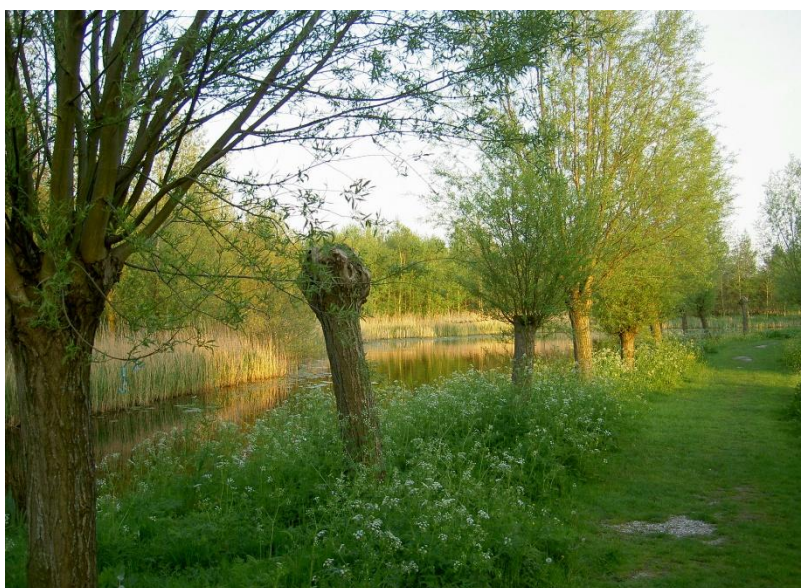
Eindejaars-plantenjacht

De dag na Kerst hield IVN Súdwesthoeke voor de zevende^e maal een Eindejaarsplantenjacht. Dit maal op drie plaatsen in ons werkgebied. Voor de toevallige voorbijganger is er niet zoveel te zien, maar de groepen weten waar te kijken. Bij boomvoeten, beschutte plekje bij muren en op het kerkhof.

Als eerste wordt de paardenbloem gevonden en madeliefjes steken overal hun kop op. 'Altijd nummer één', zegt een deelnemer. 'De *Bohemian Rhapsody* onder de planten'. Verder worden afgestreept straatgras, hondsdrif, Canadese fijnstraal, klein kruiskruid, kleine veldkers, witte en paarse dovenetel, robertskruid, vogelmuur en hele klein nog, de vroegeling. Op beschutte plekken langs gebouwen of waar altijd auto's staan. De bijvangst is minder. Overal ligt hondenpoep, peuken, koffiemelkcupjes en doppen. 'Dat ôffal liket allinnich mar slimmer te wurden', is de conclusie.

Soms is bloei heel makkelijk vast te stellen, in andere gevallen moet bijna de loop eraan te pas komen.

foto Marco Keyzer
Ruud Oudega

Nieuwjaarswandeling Mandefjild De Wâlden

Na een week uitstel in verband met het winterse weer kwamen we op zondagochtend 18 januari samen voor een fijne wandeling onder leiding van Karin met aanvullingen van Betty. Dit is inmiddels een traditie, een wandeling met onze actieve leden/gidsen. Het was rond het vriespunt met mist en bewolking maar dat deerde ons niet. Mooie plaatjes kunnen schieten met natuurlijk ook weer leermomentjes. Zo zagen we een harsmanneltje, dat was voor velen een nieuw verhaal. Een gal, komt enkel op de grove den voor, veroorzaakt door de harsbuilmot. We sloten de wandeling af met iets warmes bij restaurant Dúndelle. Al met al weer een fijne excursie, met het advies om in augustus terug te komen omdat alle soorten heide dan bloeit.

Foto's Adrie, Betty en Els
Els Steinmann

Algemene Ledenvergadering Súdwesthoeke

Naast het formele deel wordt de nieuwe film over de Zuidwesthoek vertoond en volgt een excursie door de Heemtuin met aandacht voor vlinders en hun waardplanten.

Het heempark Heeg (12 ha) is aangelegd in 1999 door de vrijwilligers van de Stichting Heempark Heeg (SHH) in samenwerking met de gemeente Wymbritseradeel. Het doel van het park is een regionale functie te vervullen op het gebied van natuur- en milieueducatie. In het heempark is een aantal voor Friesland kenmerkende vegetaties te zien, te weten: een waterrijk milieu en bossen van droge en vochtige gronden. Zo zijn er een relatief droog eiken-essenbos en een nat broekbos van els en berk.

Verder zijn er natte hooilanden en brede rietkragen langs de oevers van het water. Rondom de waterpartijen bevinden zich interessante natuur recreatieve voorzieningen, zoals een onderwaterkijkhut, een oeverwaluwwand, een vleermuizenruïne en een bezoekerscentrum. Het parkbos heeft een stinzenflora.

Ook is er een fruitboomgaard met traditionele oude halfstam fruitrassen. Het park wordt onderhouden door de vrijwilligers.

foto Heempark Heeg
Ruud Oudega

Extra activiteiten

IVN Leeuwarden e.o.

die niet in Composiet staan

zondag 08 maart 2026

Bomen determineren door het herkennen van boomknoppen.

Door: IVN Leeuwarden e.o.

Locatie: Groene Ster (na aanmelding volgt de exacte locatie)

Tijd: 13:00 tot 15:00 uur

Opgave: stuur een e-mail naar Jerre Wiersma: jerrewiersma@hotmail.com

Kosten: Gratis voor leden van IVN

Leeuwarden e.o., niet leden betalen €3,00.

Graag contant en gepast betalen.

zaterdag 21 maart 2026

Stinzenplanten in Bilgaard

Stinzenplanten zijn voornamelijk bol- en knolgewassen die van oorsprong zijn geplant rondom stinsen en landhuizen in Friesland.

Door: IVN Leeuwarden e.o.

Locatie: Bilgaard (na aanmelding volgt de exacte locatie)

Tijd: 13:00 tot 15:00 uur

Opgave: stuur een e-mail naar Jerre Wiersma: jerrewiersma@hotmail.com

Kosten: Gratis voor leden van IVN

Leeuwarden e.o., niet leden betalen €3,00.

Graag contant en gepast betalen.

dinsdag 14 april 2026

En toen was er kleur

Welke kleuren ziet een kever? Waarom glimt een boterbloem? Wat bepaalt de enorme diversiteit aan kleur in de natuur?

Evolutiebioloog Casper van der Kooi onthult met natuurkundige en biologische technieken.

Door: IVN Leeuwarden e.o.

Locatie: dbieb Leeuwarden, Blokhuisplein 40, 8911LJ Leeuwarden

Tijd: 19:30 tot 21:30 uur

Opgave: [Meld je aan op de website van de dbieb](#). Je krijgt een bevestigingsmail van dbieb met een toegangsticket (bijlage) die je goed moet bewaren. Dit is je toegangsbewijs. Kosten: afdelingsleden IVN Leeuwarden e.o. gratis (vraag een code aan via activiteitenwerkgroepivn058@gmail.com, niet leden €3,00

vrijdag 17 april 2026

Wilgenblitz excursie

Tijdens het weekend van de wilgenblitz gaan we op zoek naar beestjes die op (bloeiende) wilgen te vinden zijn. Dit zijn bijvoorbeeld: bijen, hommels, (blad)wespen, zweefvliegen, en nog veel meer leuke beestjes!

Door: IVN Leeuwarden e.o.

Locatie: Parkeerplaats McDonald's Goutum, Brédyk 1, 9084 AG Goutum

Tijd: 10:00 tot 16:00 uur (je mag echter eerder vertrekken of later aansluiten).

Opgave: Graag aanmelden

via: insectenwerkgroepfriesland@gmail.com

Kosten: Gratis voor leden van IVN

Leeuwarden e.o., niet leden betalen €3,00.

Graag contant en gepast betalen.

zondag 03 mei 2026

Argusvlinder-excursie op de Vlinder Idylle Waadhoeke

Ga mee op excursie met Jerre Wiersma, vlinderteller voor De Vlinderstichting, op de Vlinder Idylle Waadhoeke bij Franeker.

Praktische informatie: trek waterdichte schoenen aan, want het terrein kan drassig zijn. Een verrekijker is sterk aan te raden. De excursie wordt tevens aangekondigd via KNNV en FFF, waardoor je een gemêleerd gezelschap kunt verwachten.

Slecht weer: als het slecht vlinderweer is gaat de excursie NIET door Dit wordt aan deelnemers via de mail gecommuniceerd, dus check vrijdagavond je mail nog.

Door: IVN Leeuwarden e.o.

Locatie: Parkeerterrein Station Franeker, 8801 JS Franeker

Tijd: 10:00 tot 14:00 uur

Opgave: stuur een e-mail naar Jerre Wiersma: jerrewiersma@hotmail.com

Kosten: afdelingsleden IVN Leeuwarden e.o. gratis, niet leden €3,00. Graag contant en gepast betalen.

Zaterdag
07 maart

Maandelijks vogel- en natuurexcursie

Elke eerste zaterdag van de maand (behalve in de maanden juli, augustus en september) organiseert de Vogelwerkgroep van IVN Leeuwarden een laagdrempelige en gezellige vogel-excursie. De bestemming wordt vlak voor aanvang bepaald.

Door IVN Leeuwarden e.o. | Vogelwerkgroep
Locatie Leeuwarden | carpoolen naar diverse vogelrijke (natuur)gebieden
Tijd 08.00 - 14.00 uur
Opgave vogelaarivnleeuwarden@gmail.com
Kosten Gratis | carpoolvergoeding € 7,-

Donderdag
12 maart

Film Onder het Maaiveld

Deze film maakt het ongeziene gezien; een ondergrondse gemeenschap van wortels, larven, wormen, bacteriën, amoeben, schimmels en geleedpotigen. Die verbazingwekkend genoeg ook nog eens met elkaar communiceren. Prachtige beelden!

Door IVN De Wâlden, IVN Ooststellingwerf
Locatie Drachten | Flevo 190, 9204 JT [Brede School De Drait]
Tijd 19.30 uur
Opgave -
Kosten IVN-leden gratis | niet-leden € 3,-

Donderdag
12 maart

Ledenverg. IVN Leeuwarden e.o.

De ledenvergadering is alleen te bezoeken door leden van IVN Leeuwarden e.o. Na de vergadering toont Jan Tijsma ons foto's van jaar rond landschappen, natuur en vogels uit Zuidwest-Friesland. Een prachtig inblikje in de seizoenen.

Door IVN Leeuwarden e.o. | Jan Tijsma
Locatie Leeuwarden | Weideflora 142, 8935 GV [De Oase]
Tijd 19.30 uur
Opgave Esther Dijkstra | secretariaativnleeuwarden@hotmail.com
Kosten - | inclusief koffie/thee en oranjeboek

Donderdag
12 maart

Ledenverg. Heerenveen met PubQuiz

Lid van IVN Heerenveen e.o? Dan is het tijd om je kennis te testen tijdens onze gezellige Natuur PubQuiz! Voorafgaand aan de PubQuiz vindt de ledenvergadering plaats. We hopen vele leden te mogen begroeten deze avond!

Door IVN Heerenveen e.o.
Locatie Heerenveen | Zwanedrift 2
[Muziekschool De Rinkelbom]
Tijd 19.30 uur
Opgave - | alleen toegankelijk voor leden IVN Heerenveen e.o.
Kosten -

Zaterdag
14 maart

Bomen na de winter

Ook als er geen bladeren aan de bomen zitten, zijn ze toch herkenbaar. Bast en knoppen verraden de naam van boom of struik. Knoppen zijn gevarieerd en bijzonder; ze helpen struik en boom de winter door.

Door IVN Noordoost Friesland | Jan de Vries
Locatie Driezum | Van Sytzamawei 26, 9114 RW
[Rinsma State]
Tijd 14.00 - 15.30 uur
Opgave Jan de Vries | 0519 - 57 17 33
Kosten -

Dinsdag
17 maart

Dassenwerkgroep Friesland - lezing

De das is een nachtdier en scharrelt - met zijn neus aan de grond - in zijn territorium rond. Hij zoekt naar langzaam bewegende prooien en plantaardig voedsel. Tijdens deze avond neemt Jet ons mee in het leven van de das en vertelt over de werkzaamheden van de Dassenwerkgroep Friesland.

Door IVN Ooststellingwerf | Jet Hofstra
Locatie Appelscha | Terwisscha 6a, 8426 SJ
[Buitencentrum Drents-Friese Wold]
Tijd 19.30 - 21.30 uur
Opgave ivn.ooststellingwerf@gmail.com
Kosten IVN-leden gratis | niet-leden € 3,-

Donderdag
19 maart

Stinzen, states en stinzeblomkes - lezing

Stinzenflora is een begroeiing die verleid om eens met meer aandacht te bekijken. Vaak zijn de - van oorsprong ingevoerde - planten te vinden op mooie, historische locaties. In deze lezing van Betty: foto's, namen en veel informatie.

Door IVN De Wâlden | Betty Kooistra
Locatie Drachten | Museumplein 1, 9203 DD [Bibliotheek Drachten]
Tijd 19.30 uur
Opgave Bibliotheek Drachten | www.bibliotheekdrachten.nl
Kosten - | facultatief excursie op 04-04

Vrijdag
20 maart

Themamiddag Skriezen (Grutto's)

Jos Hooijmeijer geeft een presentatie over de laatste bevindingen van het langlopende skriezen-onderzoek. Vooraf en aansluitend gaan we in het veld op zoek naar grutto's, kemphanen en meer van dat moois!

Door IVN Leeuwarden e.o. | Vogelwerkgroep | Jan Kramer | Jos Hooijmeijer
Locatie Leeuwarden | plasdras en broedgebied tussen Leeuwarden en It Heidenskip | afsluiting in It Heidenskip
Tijd 14.00 - 18.30 uur
Opgave <https://www.ivn.nl/afdeling/leeuwarden-eo/>
Kosten IVN-leden € 10,- | niet-leden € 12,- (o.v.b.)

Zaterdag
21 maart

Stinzenplanten bij de Jongema State

Altijd weer een feestje om stinzenplanten te zien bloeien. Deze keer gaan we langs bij Jongema State, waar alleen de poort nog herinnert aan de state die er ooit heeft gestaan. Betty Kooistra vertelt ons over de stinzenflora.

Door IVN De Lege Midden | Betty Kooistra
Locatie Raerd | Slotsdyk [Jongema State]
Tijd 10.00 uur | vertrek P&R station Grou om 09.30 uur
Opgave Anneke Travaille | a.travaille@telfort.nl
Kosten IVN-leden gratis | niet-leden € 2,50

Zondag
22 maart

Bomen in de winter - kinderactiviteit

Wordt een bomen expert! De eerste bomen beginnen stiekem alweer blaadjes te krijgen. Dat doen ze allemaal op hun eigen manier. We gaan ontdekken wat er nu te zien is in het bos. Wie weet kunnen we misschien ook nog knutselen met takken.

Door IVN Leeuwarden e.o.
Locatie Leeuwarden | Vierhuister - Havanklaan [Rustpunt Leeuwarderbos | kinderen 6 tot 10 jaar]
Tijd 14.30 - 16.00 uur
Opgave <https://dbieb.op-shop.nl> | max. 15 deelnemers
Kosten -

Dinsdag
24 maart

Ecologisch Tuinieren - lezing

Ria Wijngaard - ecologisch tuinier - vertelt ons hoe je eenvoudig een tuin met veel biodiversiteit kunt creëren. Een natuurlijke tuin met een gezond bodemleven, gezonde en inheemse planten en de aanwezigheid van veel verschillende dieren.

Door IVN Leeuwarden e.o. | Ria Wijngaard
Locatie Leeuwarden | Blokhuisplein 40, 8911 LJ [dBieb]
Tijd 19.30 - 21.30 uur
Opgave <https://dbieb.op-shop.nl/> [zoek op datum]
Kosten Leden IVN Leeuwarden gratis | niet-leden € 3,-

Zondag
29 maart

Voorjaarswandeling stinzenflora Epemastate

Ga mee met een rustige wandeling door het park van Epemastate. Het park is aan het begin van de 19e eeuw ontworpen door tuinarchitect Lucas Pieters Roodbaard. Geniet mee van stinzenflora, bosvogels en diverse bomen.

Door IVN Súdwesthoeke | Betsie Kool
Locatie Ijsbrechtum | Epemawei 8, 8633 KS [P-plaats Epemastate]
Tijd 13.00 - 15.00 uur
Opgave Betsie Kool | aemkool@ziggo.nl
Kosten -

Zaterdag
04 april

Maandelijks vogel- en natuurexcursie

Elke eerste zaterdag van de maand (behalve in de maanden juli, augustus en september) organiseert de Vogelwerkgroep van IVN Leeuwarden een laagdrempelige en gezellige vogel-excursie. De bestemming wordt vlak voor aanvang bepaald.

Door IVN Leeuwarden e.o. | Vogelwerkgroep
Locatie Leeuwarden | carpoolen naar diverse vogelrijke (natuur)gebieden
Tijd 08.00 - 14.00 uur
Opgave vogelaarivnleeuwarden@gmail.com
Kosten Gratis | carpoolvergoeding € 7,-

Zaterdag
04 april

Excursie Stinzen, states en stinzeblomkes

Ga mee met een wandeling op Martenastate; een hotspot op het gebied van stinzenflora. Landgoed Martena is een historische plaats. In 1899 is de oude state afgebroken en vervangen door een 'slot'. Betty Kooistra vertelt ons over de stinzenflora.

Door IVN De Wâlden | Betty Kooistra
Locatie Cornjum | Martenawei 2, 9056 PE [Martenastate]
Tijd 10.30 uur
Opgave Betty Kooistra | 06 - 51 93 25 00 [tussen 18 - 20 uur]
Kosten -

Dinsdag
07 april

De bijzondere wereld van de wesp - lezing

Wespen maken soms ons het leven zuur als we buiten iets zoetigs nuttigen. Deze zogenaamde 'limonadewespen' zijn vaak vastberaden. Achter deze twee soorten (Gewone wesp en Duitse wesp) schuilt echter nog een variatie aan andere soorten.

Door IVN Ooststellingwerf | Sjoert Fleurke
Locatie Appelscha | Terwisscha 6a, 8426 SJ [Buitencentrum Drents-Friese Wold]
Tijd 19.30 - 21.30 uur
Opgave ivn.ooststellingwerf@gmail.com
Kosten IVN-leden gratis | niet-leden € 3,-

Zaterdag
11 april

Excursie De Kraanlân

De Kraanlân bestiet út open water, petgaten, stripen en broekbos. We kijken naar watervogels, broedvogels en libellen. En gaan op zoek naar sporen! Van bijvoorbeeld otters, maar ook naar sporen uit het verleden (van ijsijd tot heden).

Door IVN De Wâlden | Kees, Adrie, Hendrik
Locatie De Veenhoop | Kraenlânwei 16D, 9215 VZ
[P-plaats t.h.v. korfbalvereniging 'Altijd Kwiek']
Tijd 10.00 - 12.00 uur
Opgave Kees Filius | 06 - 235 459 08 | mail@filius-buijze.nl
Kosten - | Tip: installeer Merlin Bird ID app | neem verrekijker mee | draag laarzen of wandelschoenen

Zaterdag
11 april

Voorjaarsplanten in het Tolhuispark

In Dokkum ligt het Tolhuispark. Een prachtig park vol bijzondere bomen, waterpartijen, bloemen, planten en dieren. In het park zijn ook verschillende sportverenigingen gevestigd. Ga je met ons mee? Deze activiteit is ook geschikt voor mindervaliden.

Door IVN Noordoost Friesland | Bianca van Tielen
Locatie Dokkum | Tolhuispark 2, 9103 SN [Zwembad]
Tijd 14.00 uur
Info -
Kosten -

Zaterdag
11 april

Op ontdekking door de Kraanlân

Bij de Veenhoop ligt natuurgebied de Kraanlân. De afwisseling tussen petgaten en stripen zorgt voor een divers milieu en dus vele soorten vogels en planten. Wat gaan we allemaal zien en horen? Ga met ons mee!

Door IVN De Lege Midden
Locatie De Veenhoop | Kraenlânwei
[P-plaats tegenover Restaurant It Polderhûs]
Tijd 10.00 uur
[vertrek 09.30 uur Carpool Akkrum]
Opgave Reinie Piersma | 0566 - 84 05 03 [na 18.00 uur]
Kosten IVN-leden gratis | niet-leden € 2,50

Zaterdag
18 april

Pannenkoek en bijenhotel - kinderactiviteit

Net als mensen hebben bijen een paar basisbehoeften; voedsel en een plekje om veilig te kunnen schuilen. En daar kun jij de bij helpen! Samen met Renske en Hannie maak je zaadpannekoeken en bijenhotelletjes. Doe je mee?

Door IVN Ooststellingwerf | Renske en Hannie
Locatie Donkerbroek
[Speeltuin 'Moetsje en boartsje yn it grien']
Tijd 13.00 - 16.00 uur
Opgave ivn.ooststellingwerf@gmail.com
Kosten -

Zaterdag
18 april

Excursie Makkumer Noordwaard

Langs de Friese IJsselmeerkust ligt dit unieke natuurgebied. De Makkumer Noordwaard is alleen toegankelijk tijdens excursies. Thuis van de zeldzame Noordse woelmuis. Waan je als Robinson Crusoe op een onbewoond eiland.

Door IVN Leeuwarden e.o. | Johannes Herder
Locatie Makkum | De Holle Poarte 2, 8754 HC [P-terrein
Piramide]
Tijd 09.00 - 11.00 uur
Opgave Sita Bakker |
activiteitenwerkgroepivn058@gmail.com
Kosten Leden IVN Leeuwarden gratis | niet-leden € 3,-

Zondag
19 april

Vroege Vogel Excursie

Deze ochtend gaan we vroeg uit de veren! Jan en Minke van den Berg nemen ons mee; op zoek naar vogels. Een uitgelezen kans om vogels te leren herkennen aan hun geluid. Neem je verrekijker mee en spits je oren!

Door IVN Heerenveen e.o. | Jan en Minke van der Berg
Locatie Oranjewoud | Tjaardalaan
[P-plaats Staatsbosbeheer]
Tijd 06.00 uur
Opgave ivnheerenveenactiviteiten@outlook.com
Kosten -

Vrijdag
24 april

Dagexcursie naar het Lauwersmeer

Pieter van der Kooy wijst ons deze dag de weg. Pieter is een groot vogelkenner. Bijna dagelijks gaat hij op pad om vogels te spotten. Samen met Pieter gaan we vandaag in het Lauwersmeer op zoek naar de buidelmees. Max. 10 personen.

Door IVN Heerenveen e.o. | Pieter van der Kooy
Locatie Heerenveen | Stadionweg 11
[P-terrein Mc Donalds Heerenveen]
Tijd 07.00 uur
Opgave ivnheerenveenactiviteiten@outlook.com
Kosten carpoolkosten en eigen consumpties

Zaterdag
25 april

Wildplukken bij De Leijen

Geniet jij in het voorjaar ook zo van de vele bloemen die ontluiken? Pinksterbloem, dovenetel, madeliefje, klaver en hondsdrif zijn niet alleen mooi om te zien. Je kunt ze ook eten! Net als brandnetel en vele andere wilde planten. Pluk je mee?

Door IVN De Wâlden | Mirja Brandorff
Locatie Rottevalle | Bildreed 3, 9221 SJ [Paviljoen De
Leijen]
Tijd 10.00 - 12.00 uur
Opgave Mirja Brandorff | mirja45@hotmail.com
Kosten -

Zaterdag
25 april

Reptielen en amfibieën

Samen met Henk Hartman gaan we op zoek naar de reptielen en amfibieën in het Diaconieveen. Deze laagdrempelige excursie is geschikt voor iedereen die interesse heeft in reptielen en amfibieën.

Door Ooststellingwerf | Henk Hartman
Locatie Nijeberkoop | Alberdalaan
[P-plaats Diaconievene]
Tijd 09.30 - 12.00 uur
Opgave ivn.ooststellingwerf@gmail.com
Kosten IVN-leden gratis | niet-leden € 3,-

Zaterdag
25 april

Excursie door het Hemmemapark

Tijdens de excursie aandacht voor flora, fauna en biodiversiteit. Ook geschiedenis, aanleg en instandhouding van het park komt aan bod. Geniet mee van bloeiende fruitbomen, de stinzenflora en allerlei bloeiende planten zoals het fluitenkruid.

Door Leeuwarden e.o. | Maartje van Sluis
Locatie Berltsum | Hemmemapark
Tijd 13.30 - 15.00 uur
Opgave Maartje van Sluis | maartjevanluis@gmail.com |
0518 - 46 17 77
Kosten Leden IVN Leeuwarden | niet-leden € 3,-

Zondag
26 april

Lunch Lente kruiden

Half april is het weer tijd voor de Nationale Bijentelling! Een mooie gelegenheid om van alles te weten te komen over de vele soorten bijen en wespen in Nederland. Ook gaan we aan de slag met het maken van een insectenhotel; die mag mee naar huis!

Door IVN Leeuwarden e.o. | Karin Gort
Locatie Tzum | Wommelsersweg 58, 8804 NM [Natuurtuin Nuchter]
Tijd 10.30 - 13.30 uur
Opgave Karin Gort | info@natuurtuin-nuchter.nl |
06 - 279 938 79 | max. 8 deelnemers
Kosten € 25,- [leden IVN Leeuwarden € 5,- korting]

Zondag
26 april

Vlinderexcursie 'Lente op de Wyldemerck'

De Wyldemerck is in de jaren zestig ontstaan, als gevolg van zandwinning voor de aanleg van de autoweg tussen Balk en Koudum. Het gebied wordt gekenmerkt door verschillende grote vennen en poelen, omgeven door ongerepte en bosrijke natuur.

Door IVN Súdwesthoeke | Adriaan Hol
Locatie Harich | Wyldemerckwei
[p-plaats SBB | parallelweg van de N359]
Tijd 13.30 uur
Opgave armarius02@gmail.com
Kosten -

--
mei

Vroege vogelexcursie De Houtwiel

Wil je wakker worden met een ochtendconcert van moerasvogel? Ga dan mee op deze vroege vogelexcursie! We wandelen door het prachtige natuurgebied De Houtwiel. Leer de vogels herkennen aan hun zang. Check onze site voor de datum.

Door IVN Leeuwarden e.o | Vogelwerkgroep | Jan de Boer en Wijnand Jager
Locatie Broeksterwâld [omgeving] | De Houtwiel
Tijd 05.00 - 08.00 uur
Opgave <https://www.ivn.nl/afdeling/leeuwarden-eo/>
Kosten Afdelingsleden gratis | niet-leden € 5,-

Zaterdag
02 mei

Maandelijkse vogel- en natuurexcursie

Elke eerste zaterdag van de maand (behalve in de maanden juli, augustus en september) organiseert de Vogelwerkgroep van IVN Leeuwarden een laagdrempelige en gezellige vogel-excursie. De bestemming wordt vlak voor aanvang bepaald.

Door IVN Leeuwarden e.o. | Vogelwerkgroep
Locatie Leeuwarden | carpoolen naar diverse vogelrijke (natuur)gebieden
Tijd 08.00 - 14.00 uur
Opgave vogelaarivnleeuwarden@gmail.com
Kosten Gratis | carpoolvergoeding € 7,-

Zaterdag
02 mei

Excursie Eendenkooi in Nijholtwolde

In Nijholtwolde (vlakbij Heerenveen) bezoeken we de prachtige eendenkooi 'Op 't Ein'. Met hulp van vrijwilligers onderhoud dhr. Stoffel Baas deze eendenkooi. Tijdens ons bezoek aan deze mooie natuurplek kan hij ons er veel over vertellen.

Door IVN Heerenveen e.o. | Stoffel Baas
Locatie Nijholtwolde | Kooiweg 29
Tijd 10.00 - 12.00 uur
Opgave ivnheerenveenactiviteiten@outlook.com
Kosten € 10,- | inclusief koffie/thee, cake
[bij slecht weer volgt reservedatum | max. 20 pers.]

Zaterdag
09 mei

Vroege (zang)Vogelexcursie

We starten in een donker, ontwakend Wikelerbosk. Geniet van de sfeer op deze vroege ochtend. En van de geluiden die te horen zijn in het laatste stukje donker voor de zon opkomt. Om 07.00 uur sluiten we af met koffie.

Door IVN Súdwesthoeke | Sytse Bouwhuis
Locatie Wikel | Menno van Coehoornweg
[ingang Wikelerbosk, nabij dorpskerk]
Tijd 05.00 - 07.00 uur
Opgave Sytse Bouwhuis | [syitsebouwhuis@gmail.com](mailto:sytsebouwhuis@gmail.com)
Kosten -

Zaterdag
09 mei

Stekjesruilbeurs

Ruilen met gesloten beurs: kom planten, stekjes, zaaigoed en zaden van uiteenlopende soorten inbrengen en neem weer ander materiaal mee terug. Niks in te brengen? Wees welkom om planten en zaden mee naar huis te nemen.

Door IVN Súdwesthoeke
Locatie Oudemirdum | De Brink 4, 8567 JD [Heemtuin achter Mar & Klif]
Tijd 11.00 - 16.00 uur
Info Ria Brouwer | ria2brouwer@gmail.com
Kosten -

Zaterdag
09 mei

Excursie Makkumer Noordwaard

Langs de Friese IJsselmeerkust ligt dit unieke natuurgebied. De Makkumer Noordwaard is alleen toegankelijk tijdens excursies. Thuis van de zeldzame Noordse woelmuis. Waan je als Robinson Crusoe op een onbewoond eiland.

Door IVN Heerenveen e.o. | gids It Fryske Gea
Locatie Makkum | Camping 'De Holle Poarte' [vertrek carpool Heerenveen om 13.00 uur - P-terrein Mc Donalds, Stadionweg 11]
Tijd 14.00 - 16.00 uur
Opgave ivnheerenactiviteiten@outlook.com | max. 12 pers.
Kosten Afdelingsleden gratis | niet-leden € 5,-

Zaterdag
09 mei

Slangen in het Easterskar

Ze staan niet graag in de belangstelling, zullen we ze vandaag te zien krijgen? Richard de Jong neemt ons mee op excursie door het Easterskar. Op zoek naar slangen wijst hij ons ook op andere zaken die we tijdens de excursie tegenkomen.

Door IVN De Lege Midden | Richard de Jong Locatie Easterskar | P-plaats aan de Skarwei na Rottum
Tijd 09.00 - 11.00 uur
[vertrek 08.30 uur van Carpool Akkrum]
Opgave Ineke Harte | 0566 - 60 23 27 [na 18.00 uur]
Kosten IVN-leden gratis | niet-leden € 2,50

Dinsdag
12 mei

Wilde bijen in onze omgeving

Wilde bijen zijn van groot belang voor onze biodiversiteit en voedselvoorziening. Helaas hebben ze het steeds moeilijker. Hoe kun je deze belangrijke bestuivers een handje helpen? Karin Akkerman - natuurgids en imker - vertelt je erover.

Door IVN Ooststellingwerf | Karin Akkerman
Locatie Appelscha | Terwisscha 6a, 8426 SJ [Buitencentrum Drents-Friese Wold]
Tijd 19.30 - 21.30 uur
Opgave ivn.ooststellingwerf@gmail.com
Kosten IVN-leden gratis | niet-leden € 3,-

Zaterdag
16 mei

Excursie Aekingerzand

Dit mooie natuurgebied - ook wel de Kale Duinen genoemd - is een gebied met zandverstuivingen nabij Appelscha. Vanwege het unieke landschap maakt dit gebied onderdeel uit van Nationaal Park Drents-Friese Wold. Struin mee met gids Edwin.

Door IVN De Wâlden | Edwin de Groot
Elsloo | Canada 3 [P-plaats]
Tijd 13.30 uur
Opgave Edwin de Groot | 06 - 365 714 24 [tussen 18 - 20 uur]
Kosten -

Zondag
17 mei

Tussen slik en kwelder

Een bijzondere excursie tussen slik en kwelder. Johannes Herder - IVN Natuurgids en gediplomeerd Wadgids - is als geen ander bekend met het gebied rond Paesens/Moddergat. We gaan niet wadlopen, maar genieten van de buitendijkse natuur.

Door IVN Súdwesthoeke | Johannes Herder
Locatie Paesens/Moddergat
Tijd wordt bekend gemaakt bij opgave
Info Johannes Herder | joh.herder@xs4all.nl
Kosten -

Zaterdag
23 mei

Rondje Bolwerken Dokkum

De historische bolwerken zijn omgeven door water en natuur. Er is veel over de historie van Dokkum te vertellen. Misschien komen we zelfs de zeldzame kievitsbloem tegen. Deze excursie is ook toegankelijk voor mindervaliden.

Door IVN Noordoost Friesland | Jan de Vries
Locatie Dokkum | Hantumerweg 14, 9101 AB [P-plaats Jumbo]
Tijd 14.00 - 15.00 uur
Opgave Jan de Vries | 0519 - 57 17 33
Kosten -

Zaterdag
23 mei

Vroege Vogels

Vanaf het moment dat de zon opkomt, maken we een wandeling door het Fochteloërveen. We pakken op dit moment van de dag de kans om naar vogels te luisteren en ze te spotten met een verrekijker. Vind je fotograferen leuk? Neem een camera mee!

Door IVN Ooststellingwerf | Dirk Hiemstra
Locatie Fochteloërveen
Tijd 06.00 - 09.00 uur
Opgave ivn.ooststellingwerf@gmail.com
Kosten IVN-leden gratis | niet-leden € 3,-

Zaterdag
30 mei

Rondje Kollum

Kollum is gelegen in het noorden van De Friese Wouden. Ten zuiden van het dorp bevindt zich het typische coulisselandschap. Ten noorden van het dorp vind je de uitgestrekte weilanden. Deze excursie is ook toegankelijk voor mindervaliden.

Door IVN Noordoost Friesland | Reinze Visser
Locatie Kollum
Tijd 14.00 uur
Info Reinze Visser | 06 - 19 88 29 16 | r.visser09@telfort.nl
Kosten -

Dinsdag
02 juni

BIologisch en ECOlogisch

Op deze dinsdagavond brengen we een bezoek aan de landerijen van de biologisch-dynamisch melkveehouderij van Sytse Gerritsma en Tineke de Vries. Vervolgens maken we een wandeling langs ecologische verbindingzone Fluessen - Swin.

Door IVN Súdwesthoeke | Sytse Bouwhuis
Locatie Elahuizen | Mardyk 6
Tijd 19.00 uur
Info Sytse Bouwhuis | sytsebouwhuis@gmail.com
Kosten -

Vrijdag
05 juni

Inventarisatie Nachtvinders in Balk

Langzaam valt de duisternis in. Ideale omstandigheden om goed te kunnen zien welke nachtvinders op het laken gaan zitten. Nachtvinders zijn alleen maar grijze motten? Echt niet! Sommige hebben prachtige kleuren. Wees welkom!

Door IVN Súdwesthoeke | Adriaan Hol
Locatie wordt bekend gemaakt bij opgave
Tijd 21.00 uur
Opgave Adriaan Hol | armarius02@gmail.com
Kosten -

Zaterdag
06 juni

Maandelijks vogel- en natuurexcursie

Elke eerste zaterdag van de maand (behalve in de maanden juli, augustus en september) organiseert de Vogelwerkgroep van IVN Leeuwarden een laagdrempelige en gezellige vogel-excursie. De bestemming wordt vlak voor aanvang bepaald.

Door IVN Leeuwarden e.o. | Vogelwerkgroep
Locatie Leeuwarden | carpoolen naar diverse vogelrijke (natuur)gebieden
Tijd 08.00 - 14.00 uur
Opgave vogelaarivnleeuwarden@gmail.com
Kosten Gratis | carpoolvergoeding € 7,-